

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2023-17933

Den 30. oktober 2023

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 15. november 2023

SAMLENOTAT

1. Lovgivningsmæssig programmering - Kommissionens arbejdsprogram for 2024 ..2	
2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2023 (udkast til dagsorden)	6
3. Artikel 7-procedure (Polen)	9
4. Artikel 7-procedure (Ungarn)	13
5. Europas fremtid	18
6. Den europæiske valglov.....	21
7. Relationer mellem EU og Storbritannien	29
8. Ændring af Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime	36

1. Lovgivningsmæssig programmering - Kommissionens arbejdsprogram for 2024

KOM (2023) 0638

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram for 2024 med henblik på en udveksling af synspunkter. Regeringen støtter, at Kommissionens arbejdsprogram følger op på Kommissionens tidligere udstukne overordnede ambitioner, der afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019-2024 samt den politiske udvikling i Europa.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 17. oktober 2023 sit arbejdsprogram for 2024 med en række forslag til nye initiativer, som Kommissionen påtænker at fremlægge frem mod afslutningen af sit mandat. Hovedparten af de nye forslag i arbejdsprogrammet indeholder ikke ny lovgivning. De udstukne initiativer er fordelt på de seks overordnede ambitioner i kommissionsformandens politiske retningslinjer. Det drejer sig om:

1. "En europæisk grøn pagt", hvor der lægges op til: en vindenergipakke; en plan for 2040-klimamålet og et initiativ på miljøområdet vedr. vandresiliens.
2. "Et Europa klar til den digitale tidsalder", hvor der lægges op til: et initiativ, der skal give start-ups inden for kunstig intelligens adgang til europæiske supercomputere; et initiativ til en rumlov og en strategi for rumdata-økonomien.

3. "En økonomi, der tjener alle", hvor der lægges op til: et initiativ om bioteknologi og -fremstilling; en plan for avancerede materialer i industrien; et ikke-lovgivningsmæssigt initiativ som opfølgning på det varslede sociale topmøde med deltagelse af arbejdsmarkedets parter i Val Duchesse i 2024; et initiativ ift. revision af regler for europæiske samarbejdsudvalg.
4. "Et stærkere Europa i verden", hvor der lægges op til: et initiativ til et styrket partnerskab med Afrika samt en strategi for den europæiske forsvarsindustri.
5. "Fremme af vores europæiske levevis", hvor der lægges op til: en opdatering af rammen for samarbejde om bekæmpelse af migrantsmugling samt tre initiativer, der skal støtte op om et fælles europæisk uddannelsesområde.
6. "Nyt skub i det europæiske demokrati", hvor der lægges op til: et policy-review, der skal analysere konsekvenserne for EU's sektorpolitikker af et EU med flere medlemslande samt en anbefaling om udvikling og styrkelse af beskyttelsen af børn.

Sammen med arbejdsprogrammet præsenterede Kommissionen en række forslag til nedbringelse af rapporteringsforpligtigelser og initiativer til regulatorisk forenkling, den såkaldte REFIT-øvelse. Herudover præsenterede Kommissionen en liste over sager, som medlovgiverne opfordres til at komme i mål med, samt en række forslag som Kommissionen lægger op til at trække tilbage.

Det følger af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet fra 2016, at de tre institutioner sammen skal styrke EU's årlige programmering med afsæt i Kommissionens årlige arbejdsprogram. Formålet er på årlig basis at identificere de sager, som bør have særlig prioritet i lovgivningsarbejdet på tværs af institutionerne for derved også i praksis at sikre reel samordning af tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet i henholdsvis Europa-Parlamentet og Rådet. Med afsæt i Kommissionens

arbejdsprogram vil de tre institutioner indlede dialog om en fælleserklæring om den lovgivningsmæssige programmering for 2024. Den forventes i december 2023.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram for 2024 med henblik på en udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af Kommissionens arbejdsprogram for 2024 vurderes ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med behandlingen af de enkelte forslag fra Kommissionens arbejdsprogram, når de fremlægges.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til Kommissionens arbejdsprogram.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionens arbejdsprogram følger op på Kommissionens tidligere udstukne overordnede ambitioner, der afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019-2024 samt den politiske udvikling i Europa. Regeringen finder det endvidere vigtigt at sikre et godt samarbejde mellem institutionerne om det løbende lovgivningsarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2023 (udkast til dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2023 præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december vil være en drøftelse af Ukraine, udvidelse, revision af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), sikkerhed og forsvar samt eksterne relationer. Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2023. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2023 præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december vil være en drøftelse af Ukraine, udvidelse, revision af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), sikkerhed og forsvar samt eksterne relationer.

Det må forventes, at dagsordenen kan blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 14.-15. december ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Artikel 7-procedure (Polen)

KOM (2017) 0835

Revideret notat.

1. Resumé

I december 2017 aktiverede Europa-Kommissionen proceduren efter EU-traktatens artikel 7, stk. 1, over for Polen. Baggrunden er, at Polen har gennemført en række retsreformer, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod retsstatsprincippet, der er en af EU's grundlæggende værdier. Sagen er under løbende behandling i Rådet (almindelige anliggender), og på rådsmødet den 15. november 2023 forventes enten en høringssession eller statusdrøftelse af Polen. Regeringen er meget bekymret over retsstatssituationen i Polen og er generelt enig i Kommissionens kritikpunkter af Polens retsreformer. Regeringen bakker aktivt op om, at man holder artikel 7-proceduren på dagsordenen i Rådet for at opretholde det politiske pres, herunder også ved fortsatte høringssessioner.

2. Baggrund

Kommissionen besluttede i december 2017 at aktivere artikel 7, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU) over for Polen. Baggrunden er, at Polen har gennemført en række retsreformer, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod det grundlæggende retsstatsprincip. Det var første gang, at proceduren i TEU artikel 7 blev aktiveret over for et medlemsland.

Hovedpunkterne i kritikken fra Kommissionen – som deles af et flertal af medlemslandene – vedrører særligt den politiske indflydelse på det polske retssystem. Den er konkret kommet til udtryk i form af bl.a. udskiftning af dommere gennem fremskyndet pensionering og politisk indflydelse på dommerudnævnelser i Polen. Kommissionen vurderer, at reformerne samlet set risikerer at skabe tvivl om det polske retsvæsens uafhængighed. Et flertal af

medlemslande har bakket op om Kommissionen og har løbende tilkendegivet deres bekymring over retsstatssituationen i Polen.

Første del af proceduren efter artikel 7, stk. 1, er en høringsproces af Polen i Rådet (almindelige anliggender). Seks høringssessioner er blevet gennemført siden 2018, senest ved rådsmødet (almindelige anliggender) den 30. maj 2023. Rådet er desuden blevet orienteret af Kommissionen om status på sagen en række gange, senest ved rådsmødet (almindelige anliggender) den 18. oktober 2022.

Rådet godkendte den 17. juni 2022 Kommissionens forslag til gennemførelsesafgørelse om Polens genopretningsplan. Forud for godkendelsen havde der været et længere forhandlingsforløb mellem Polen og Kommissionen. Med gennemførelsesafgørelsen om genopretningsplanen betinges udbetalingen af midler fra genopretningsfaciliteten til Polen bl.a. af gennemførelse af en række milepæle, der skal adressere Polens udfordringer i forhold til retsvæsenets uafhængighed. Polen har endnu ikke leveret tilfredsstillende på milepælene.

Der er fortsat alvorlige problemer med at sikre overholdelsen af domstolenes uafhængighed i Polen, som er blevet gradvist forværret i de seneste år. Det gælder ikke mindst disciplinærsanktionerne mod polske dommere, der f.eks. udtrykker offentlig kritik af ændringerne i det polske retsvæsen, eller som træffer beslutninger, der er påkrævede for at håndhæve EU-retten.

Artikel 7 i Traktaten om Den Europæiske Union

Proceduren indebærer, at Rådet på begrundet forslag af en tredjedel af medlemslandene, Europa-Parlamentet eller Europa-Kommissionen med et flertal på fire-femtedele af sine medlemmer (minus det pågældende land, dvs. aktuelt 21 medlemslande), og efter godkendelse af Europa-Parlamentet, kan fastslå, at der er en klar fare for, at et medlemsland groft overtræder de grundlæggende værdier, der er nævnt i TEU artikel 2. Inden da hører Rådet det berørte

medlemsland og kan efter samme fremgangsmåde rette henstillinger til medlemslandet.

Det Europæiske Råd kan ligeledes ved enstemmighed og på forslag af en tredjedel af medlemslandene eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet – og efter at have opfordret dette medlemsland til at fremsætte sine bemærkninger – fastslå, at et medlemsland groft og vedvarende overtræder værdierne nævnt i TEU artikel 2. Hvis en grov og vedvarende overtrædelse måtte blive fastslået af Det Europæiske Råd, kan Rådet med kvalificeret flertal beslutte at suspendere visse af medlemslandets rettigheder, herunder dets stemmeret.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes enten en høringssession eller statusdrøftelse om retsstatssituationen i Polen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande har løbende udtrykt bekymring over retsstatssituationen i Polen på rådsmøderne og formået at fastholde sagen på dagsordenen. Enkelte lande har været mere tilbageholdende eller har – for ganske fås vedkommende – støttet Polen i sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er meget bekymret over retsstatssituationen i Polen og er generelt enig i Kommissionens kritikpunkter af Polens retsreformer. Regeringen har løbende udtrykt sin bekymring i Rådet og i forbindelse med bilaterale møder med repræsentanter for den polske regering.

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. EU's grundlæggende værdier er afgørende for legitimiteten og effektiviteten af EU-samarbejdet, herunder eksempelvis også hvad angår det indre marked.

Regeringen bakker aktivt op om, at man holder artikel 7-proceduren på dagsordenen i Rådet for at opretholde det politiske pres, herunder også ved fortsatte høringssessioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 26. maj 2023.

4. Artikel 7-procedure (Ungarn)

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat.

1. Resumé

Europa-Parlamentet vedtog ved afstemning den 12. september 2018 at aktivere proceduren i EU-traktatens artikel 7, stk. 1, over for Ungarn. Sagen, som handler om Ungarns efterlevelse af EU's grundlæggende værdier, behandles derfor aktuelt af Rådet (almindelige anliggender). På rådsmødet den 15. november 2023 forventes enten en høringssession eller en statusdrøftelse af Ungarn. Regeringen er på en række områder meget bekymret over udviklingen i Ungarn og bakker på den baggrund op om artikel 7-proceduren.

2. Baggrund

Europa-Parlamentet vedtog den 12. september 2018 at aktivere artikel 7, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU) over for Ungarn ved at sende et begrundet forslag til Rådet. For beslutningen stemte 448, mens 197 stemte imod. Ungarn blev dermed det andet medlemsland imod hvilket, der er åbnet en procedure efter TEU artikel 7, stk. 1.

Sagen handler om Ungarns efterlevelse af EU's grundlæggende værdier. Europa-Parlamentet har som baggrund for afstemningen udarbejdet en rapport ("Sargentini-rapporten"; 2017/2131 (INL)), som kritiserer forholdene i Ungarn på en række områder:

- Den måde hvorpå forfatningen og valgsystemet fungerer
- Retsvæsenets uafhængighed
- Korruption og interessekonflikter
- Privatlivets fred og databeskyttelse
- Ytringsfrihed
- Akademisk frihed

- Religionsfrihed
- Foreningsfrihed
- Retten til ligebehandling
- Rettigheder for personer, der tilhører mindretal, herunder romaer og jøder
- Migranternes, asylansøgere og flygtninges grundlæggende rettigheder
- Økonomiske og sociale rettigheder

Første del af proceduren efter artikel 7, stk. 1, er en høringsproces af Ungarn i Rådet (almindelige anliggender). Seks høringssessioner er blevet gennemført siden 2019, senest ved rådsmødet (almindelige anliggender) den 30. maj 2023. Rådet er desuden blevet orienteret af Kommissionen om status på sagen en række gange, senest ved rådsmødet (almindelige anliggender) den 14. december 2021.

Situationen i Ungarn giver fortsat anledning til bekymring. Artikel 7-proceduren om Ungarn den 15. november finder sted, mens Ungarn gennem reformer forsøger at få adgang til tilbageholdte EU-midler. Tilbageholdelsen sker på baggrund af Rådets vedtagelse af passende foranstaltninger mod Ungarn i medfør af retsstatsmekanismen samt milepælene i den ungarske genopretningsplan. Kommissionen betinger også udbetalingen af midler til ungarske samhørighedsprogrammer med overholdelsen af relevante bestemmelser i EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Kommissionen anlagde den 19. december 2022 et traktatbrudssøgsmål ved EU-Domstolen mod Ungarn med påstand om, at Ungarn har tilsidesat sine EU-retlige forpligtelser ved at vedtage den såkaldte "anti-LGBT+-lov", som ifølge Kommissionen diskriminerer mod personer på baggrund af deres seksuelle orientering og kønsidentitet. Den danske regering har sammen med en række af ligesindede medlemslande samt Europa-Parlamentet intervenseret i sagen til støtte for Kommissionen.

Der verserer endvidere et traktatbrudssøgsmål om mediepluralisme ved EU-Domstolen anlagt af Kommissionen den 17. februar 2023. Sagen drejer sig om det ungarske medieråds afslag på sendetilladelse for den største regeringskritiske radiostation i Ungarn. Regeringen har intervenseret i sagen til støtte for Kommissionen.

Artikel 7 i Traktaten om Den Europæiske Union

Proceduren i TEU artikel 7, stk. 1, indebærer, at Rådet på begrundet forslag af enten en tredjedel af medlemslande, Europa-Parlamentet eller Europa-Kommissionen med et flertal på fire-femtedele af sine medlemmer (minus det pågældende land, dvs. aktuelt 21 medlemslande), og efter godkendelse af Europa-Parlamentet, kan fastslå, at der er en klar fare for, at et medlemsland groft overtræder de værdier, der er nævnt i TEU artikel 2. Inden da hører Rådet det berørte medlemsland, og Rådet kan efter samme fremgangsmåde rette henstillinger til medlemslandet.

Det Europæiske Råd kan ligeledes ved enstemmighed og på forslag af en tredjedel af medlemslandene eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet – og efter at have opfordret dette medlemsland til at fremsætte sine bemærkninger – fastslå, at et medlemsland groft og vedvarende overtræder værdierne nævnt i TEU artikel 2. Hvis en grov og vedvarende overtrædelse måtte blive fastslået af Det Europæiske Råd, kan Rådet med kvalificeret flertal beslutte at suspendere visse af medlemslandets rettigheder, herunder stemmerettigheder.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes enten en høring af Ungarn eller en statusdrøftelse om de ovenstående områder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Proceduren efter artikel 7, stk. 1, er igangsat af Europa-Parlamentet, der den 12. september 2018 vedtog det begrundede forslag til Rådet. Europa-Parlamentet vedtog den 15. september 2022 en beslutning om proceduren.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande har løbende udtrykt bekymring over situationen i Ungarn og støtte til artikel 7-proceduren. Enkelte lande har været mere tilbageholdende eller har – for ganske fås vedkommende – støttet Ungarn i sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er på en række områder meget bekymret over udviklingen i Ungarn og bakker på den baggrund op om artikel 7-proceduren. Regeringen har også løbende udtrykt bekymring i forbindelse med bilaterale møder med repræsentanter for den ungarske regering.

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. EU's

grundlæggende værdier er afgørende for legitimiteten og effektiviteten af EU-samarbejdet, herunder eksempelvis også hvad angår det indre marked.

Regeringen bakker derfor aktivt op om, at man holder artikel 7-proceduren på dagsordenen i Rådet for at opretholde det politiske pres, herunder også ved fortsatte høringssessioner. Regeringen finder det vigtigt, at forholdene i Ungarn vurderes ud fra et solidt og velbelyst grundlag.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 26. maj 2023 til orientering.

5. Europas fremtid

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes på rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 en drøftelse under overskriften Europas fremtid, herunder om hvordan EU forbereder sig på udvidelse. Scenariet med et udvidet EU rejser en række spørgsmål om konsekvenserne for EU-samarbejdet, herunder særligt ift. EU's budget, indretning af landbrugs- og samhørighedspolitikkerne samt EU's beslutningsprocesser. Kommissionen vil igangsætte et analysearbejde om, hvordan hvert politikområde må justeres for at kunne håndtere nye udvidelser, hvis resultatet ventes under belgisk formandskab i første halvår 2024. Regeringen finder, at der er behov for et grundigt analysearbejde, før der kan tages konkret stilling til det videre arbejde med forberedelse af EU på udvidelse.

2. Baggrund

Den geopolitiske virkelighed efter Ruslands invasion af Ukraine har givet nyt momentum til EU's udvidelse. Det har åbnet for drøftelser om, hvordan EU gør sig klar til udvidelse.

Scenariet med et udvidet EU rejser en række spørgsmål om konsekvenserne for EU-samarbejdet, herunder særligt ift. EU's budget, indretning af landbrugs- og samhørighedspolitikkerne samt EU's beslutningsprocesser. De nyeste kandidatlande, særligt Ukraine, er de relativt fattigste i EU's historie.

Udvidelse rejser også spørgsmål om behovet for evt. generelle reformer af EU, herunder traktatændringer, eller tilpasninger af EU's beslutningsprocedurer inden for Lissabon-traktaten med henblik på at sikre, at et udvidet EU er effektivt og beslutningsdygtigt. Tyskland har taget initiativ til en såkaldt vennegruppe, der

skal arbejde for en mere effektiv Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik i EU. Danmark deltager heri som observatør. Derudover nedsatte Frankrig og Tyskland i januar 2023 en ekspertgruppe om institutionelle reformer af EU, som præsenterede deres endelige rapport den 18. september 2023.

Der var blandt stats- og regeringscheferne på det uformelle topmøde den 6. oktober 2023 i Granada enighed om, at EU parallelt med udvidelse er nødt til at skabe det nødvendige interne grundlag og forberede reformer. Medlemslandene var også enige om at ville adressere centrale spørgsmål vedrørende deres prioriteter og politikker samt deres handleevne.

Kommissionen har oplyst, at den vil igangsætte et analysearbejde om, hvordan hvert politikområde bør justeres for at kunne håndtere nye udvidelser. Resultatet forventes fremlagt under belgisk formandskab i første halvår 2024.

3. Formål og indhold

Der forventes på rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 en drøftelse under overskriften Europas fremtid, herunder om hvordan EU forbereder sig på kommende udvidelser. Fokus forventes at være på tilpasning af EU's budget, indretning af landbrugs- og samhørighedspolitikkerne samt EU's beslutningsprocesser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen om Europas fremtid ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt medlemslandene enighed om behovet for at se på interne reformer parallelt med udvidelsen. Der er fokus på at fastlægge langsigtede ambitioner og adressere centrale spørgsmål vedrørende EU's prioriteter og politikker samt EU's handleevne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i behovet for at se på EU's politikker, budget og handleevne mhp. at sikre, at EU gøres klar til udvidelse. Regeringen finder, at der er behov for et grundigt analysearbejde, før der kan tages konkret stilling til det videre arbejde medforberedelse af EU på udvidelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Den europæiske valglov

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat.

1. Resumé

Den 3. maj 2022 vedtog Europa-Parlamentet på sin plenarforsamling et forslag til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg. Forslaget har til formål at gøre proceduren for Europa-Parlamentsvalg mere ensartet og dermed øge valgets gennemsigtighed og legitimitet, sikre alle unionsborgere de samme rettigheder samt øge valgdeltagelsen. Ændringerne indebærer bl.a. indførelse af en fælles EU-valgkreds, oprettelse af en fælles EU-valgmyndighed, indførelse af 16 års valgret samt oplæg til formalisering af den såkaldte spidskandidat-proces.

Forslaget vurderes i sin nuværende form at have statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vil endvidere have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af en tilpasning af den danske Europa-Parlamentsvalglov og tilhørende administrative forskrifter.

Regeringen støtter selvsagt ambitionen om at sikre gode betingelser for legitime, demokratiske valg samt borgerengagement. Regeringen finder dog væsentlige dele af forslaget problematisk.

Forslaget behandles nu i Rådet efter en særlig beslutningsprocedure, hvor Rådet træffer afgørelse ved enstemmighed. Endelig vedtagelse og ikrafttræden kræver godkendelse i alle medlemsstater.

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes det spanske formandskab at gøre status over EP's forslag til en ny valglov og at fortsætte drøftelsen fra tidligere rådsmøder om de mest politiske elementer af forslaget.

2. Baggrund

Valgloven i den Europæiske Union blev vedtaget i 1976 forud for de første direkte valg til Europa-Parlamentet i 1979. I henhold til TEUF art. 223, stk. 1, udarbejder Europa-Parlamentet ”*forslag med henblik på fastsættelse af de bestemmelser, der er nødvendige for, at dets medlemmer kan vælges ved almindelige direkte valg ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde eller efter principper, der er fælles for alle medlemsstater*”. Valgloven er én af de få sager, hvor det er Europa-Parlamentet – og ikke Kommissionen – som har initiativretten til at fremsætte lovforslag.

Senest blev valgloven forsøgt ændret forud for Europa-Parlamentsvalget i 2019, men Tyskland, Cypern og Spanien nåede af forskellige grunde ikke at godkende rådsbeslutningen. Europa-Parlamentet besluttede herefter at påbegynde arbejdet med udarbejdelsen af en helt ny valglov, som skulle erstatte den eksisterende. Den 3. maj 2022 vedtog plenarforsamlingen et forslag fra AFCO-udvalget til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg. Forslaget blev oversendt til de nationale parlamenter den 19. maj 2022 og gjort tilgængelig for Rådet i dansk sprogversion den 20. maj 2022. Forslaget behandles nu i Rådet efter en særlig beslutningsprocedure for sager, hvor Europa-Parlamentet har initiativret. Rådet kan med enstemmighed stemme ”ja” eller ”nej” til forslaget. Selvom den særlige lovgivningsprocedure formelt alene giver Rådet mulighed for at stemme ja eller nej, kan Europa-Parlamentet af egen drift vælge – på baggrund af dialog med Rådet – at revidere sit eget lovforslag mhp. at imødekomme Rådets bekymringer og bane vejen for et kompromis med Rådet. Endelig vedtagelse og ikrafttræden af en ny Europa-Parlamentsvalglov kræver godkendelse i alle medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Den nye valglov har som formål at gøre proceduren for afvikling af Europa-Parlamentsvalg mere ensartet gennem harmonisering eller fastsættelse af fælles principper. Ifølge Europa-Parlamentet er hensigten desuden at øge

valgdeltagelsen, den demokratiske legitimitet og gennemsigthed, sikre alle unionsborgere de samme rettigheder og styrke det europæiske offentlige rum.

Europa-Parlamentets forslag til en ny valglov indeholder både elementer fra den eksisterende valglov og nye elementer. Følgende elementer kan fremhæves:

Spidskandidatproces for valg af Kommissionens formand:

Det fremgår af forslagets indledende betragtninger, at der bør indføres en såkaldt spidskandidatproces for valg af Kommissionens formand. Det vil i praksis betyde, at beslutningen om udpegelse af formand for Kommissionen skal følge direkte som en konsekvens af udfaldet af valget til Europa-Parlamentet. Det ville i givet fald betyde, at Det Europæiske Råds traktatsikrede ret til at foreslå en kandidat til posten som formand for Kommissionen – under hensyntagen til resultatet af valget til Europa-Parlamentet – vil blive tilsidesat. Processen foreslås formaliseret gennem en inter-institutionel aftale.

En fælles EU-valgkreds med transnationale kandidatlistes og en fælles EU-valgmyndighed:

Europa-Parlamentet foreslår, at der som supplement til de eksisterende nationale valgkredse indføres en fælles EU-valgkreds med tilhørende fælles EU-kandidatlistes (transnationale listes), der dækker alle medlemsstaterne, hvorfra der vælges 28 ekstra medlemmer af Europa-Parlamentet. Indførelse af transnationale listes medfører, at hver vælger får to stemmer ved Europa-Parlamentsvalg. Én stemme til at vælge medlemmerne af Europa-Parlamentet i de nationale valgkredse og én til at vælge medlemmer af Europa-Parlamentet i den fælles EU-valgkreds. Det foreslås desuden, at der nedsættes en fælles uafhængig EU-valgmyndighed bestående af nationalt udpegede eksperter, som skal sikre korrekt gennemførelse af valgprocessen i den fælles EU-valgkreds, forvalte den europæiske valgliste, alle funktioner i forbindelse med afviklingen af valget i den fælles EU-valgkreds og træffe afgørelse i eventuelle tvivlsspørgsmål. Endelig lægges der op til at pålægge europæiske og nationale offentlige radio- og tv-stationer at afsætte sendetid proportionelt afstemt efter valgresultatet i den

fælles EU-valgkreds ved det foregående valg med henblik på at sikre et minimum af sendetid til hver fælles EU-liste.

Øget ensartning af de nationale valg til Europa-Parlamentet:

Derudover foreslås en række tiltag til at gøre valgprocessen mere ensartet på tværs af medlemsstater, herunder:

- at enhver unionsborger, der er fyldt 16 år, herunder personer med handicap uanset deres rets- og handleevne, har ret til at stemme ved valget (også unionsborgere, der bor eller arbejder i et tredjeland), uden at dette berører eksisterende forfatningsmæssige bestemmelser om fastsættelse af en minimumsalder på 18 eller 17 år;
- at alle unionsborgere, der er fyldt 18 år, får ret til at stille op til valget;
- at der indføres en fælles valgdag på Europadagen den 9. maj;
- at valget slutter kl 21:00 lokal tid;
- at medlemsstaterne drager omsorg for, at der kan brevstemmes (det er uklart, om der her menes afstemning pr. brev eller som i Danmark ved forhåndsafstemning);
- at hver medlemsstat skal udpege en kontaktmyndighed, der er ansvarlig for at udveksle oplysninger om vælgere med kontaktmyndigheder i øvrige medlemsstater og den foreslåede nye fælles EU-valgmyndighed;
- at medlemsstaterne skal sikre, at alle borgere, herunder borgere med handicap, har lige adgang til relevant materiale, stemmefaciliteter og valgsteder;
- at der kan fastsættes en spærregrænse, der ikke må overstige 5 pct., og at spærregrænsen ikke må være lavere end 3,5 pct. i valgkredse med mere end 60 pladser;
- at kampagneaktiviteter tidligst må begynde otte uger før valgdagen;
- at medlemsstaterne skal indføre en periode på 48 timer før valgdagen, hvor det ikke er tilladt at spørge vælgerne om deres stemmeintentioner.

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2023 forventes det spanske formandskab at gøre status over EP's forslag til en ny valglov og

fortsætte drøftelsen fra tidligere rådsmøder om de mest politiske elementer af forslaget. Det forventes, at drøftelsen blandt medlemslandene vil tage udgangspunkt i kendte positioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 3. maj 2022 sit lovforslag til reform af valgloven i Den Europæiske Union.

5. Nærhedsprincippet

I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan, jf. artikel 5, stk. 3 i Traktaten om Den Europæiske Union. Europa-Parlamentet henviser i forslagets indledende betragtning nr. 23 til, at fastsættelse af de nødvendige bestemmelser for almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med en ensartet valgprocedure for så vidt angår den EU-dækkende valgkreds og med principper, der er fælles for alle medlemsstater, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men på grund af dets omfang og virkninger bedre kan nås på EU-plan.

Regeringen vurderer, at forslaget henset til det overordnede formål grundlæggende er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen er dog samtidig af den opfattelse, at hvert enkelt element i forslaget bør vurderes nøje i forhold til nærhedsprincippet. Regeringen er i den forbindelse skeptisk over for bl.a. forslaget om at fastsætte valgretsalderen til 16 år, idet dette forhold efter regeringens opfattelse i vid udstrækning bør ses i sammenhæng med myndighedsalderen i de enkelte medlemsstater og bør reguleres af medlemsstaterne i overensstemmelse med nationale valgtraditioner. Det kan i forlængelse heraf nævnes, at Folketinget Europaudvalg har vedtaget en begrundet udtalelse, der finder, at forslaget er i strid med nærhedsprincippet, da

flere af elementerne bedre opfyldes gennem national lovgivning. Det nederlandske parlament og den svenske Riksdag har ligeledes vedtaget begrundede udtalelser om nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Valget af danske medlemmer til Europa-Parlamentet er reguleret i Europa-Parlamentsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 293 af 7. marts 2022) samt i en række bekendtgørelser udstedt i medfør af denne lov og folketingsvalgloven, som efter Europa-Parlamentsvalgloven finder tilsvarende anvendelse ved Europa-Parlamentsvalg. Dertil fastsætter vejloven regler vedrørende valgplakater. Radio- og fjernsynsloven regulerer offentlige public service radio- og tv-stationer, hvoraf det bl.a. følger, at DR og TV2 har en udstrakt grad af uafhængighed fsva. deres programvirksomhed.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelse af forslaget til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg vil for langt hovedpartens vedkommende indebære ændringer af den danske Europa-Parlamentsvalglov og en række administrativt fastsatte regler.

Forslaget om at pålægge public service radio- og tv-stationer at dække valgene på en bestemt måde vil kræve en ændring af radio- og fjernsynsloven samt ændringer i DR's public service-kontrakt og TV2's public service-tilladelse.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at have statsfinansielle konsekvenser i form af afledte nationale udgifter forbundet med eventuel afslutning af valgbehandlingen kl. 21.00 CET. I Danmark afsluttes valgbehandlinger kl. 20.00, og en eventuel udvidelse med en time vil betyde, at kommunerne skal kompenseres for udgifter i omegnen af 7 mio. kr. pr. Europa-Parlamentsvalg.

Forslaget om, at der skal oprettes en fælles EU-valgkreds, vurderes også at have statsfinansielle konsekvenser, idet forslaget umiddelbart vil medføre, at der skal afholdes en form for dobbeltvalg til Europa-Parlamentet. Omkostninger forbundet hermed er vanskelige at estimere, men skønnes at forøge omkostningerne med i omegnen af 80 mio. kr. pr. Europa-Parlamentsvalg.

Der kan endvidere være udgifter på EU-niveau forbundet med oprettelse af en fælles europæisk valgmyndighed. Det fremgår af Europa-Parlamentets forslag, at udgifterne til EU-valgmyndigheden, herunder vederlag til dens medlemmer, finansieres over bevillinger fra Unionens almindelige budget. Derudover kan der være udgifter på EU-niveau forbundet med en forøgelse af antallet af medlemmer af Europa-Parlamentet med 28 ekstra medlemmer, som ville skulle udpeges på de transnationale valglister. Udgiften hertil skønnes at udgøre ca. 18,2 mio. euro, svarende til en dansk finansieringsandel på ca. 3,1 mio. kr. årligt.

Det kan ikke udelukkes, at forslaget vil medføre yderligere statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i interministeriel høring i EU-specialudvalget for relationer mellem EU's institutioner samt hos Kulturministeriet. Derudover er forslaget sendt

i bred ekstern høring til de opstillingsberettigede danske partier, tænketanke, interesseorganisationer, universiteter mv.

Der er modtaget høringssvar fra Danmarks Radio (DR), Institut for statskundskab ved Aarhus Universitet og partiet Venstre. For gennemgang af høringssvarene henvises til revideret grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2022.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til Europa-Parlamentets initiativ til at opdatere den eksisterende valglov, bl.a. henset til, at det ikke lykkedes at opdatere valgloven i 2019 grundet manglende godkendelse i tre medlemsstater (siden har Tyskland og Cypern dog godkendt opdateringen).

Der forventes dog i flertallet af medlemslandene skepsis over for forslaget om indførelse af en fælles EU-valgkreds og transnationale kandidatlistor samt det delvist relaterede ønske om indførelse af en formaliseret spidskandidatproces for udpegelse af kommissionsformanden. Derudover ventes der skepsis over for flere forslag til ændring af valgafholdelsen herunder den foreslåede 16 års valgrætsalder.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet ambitionen om at styrke forudsætningerne for afholdelse af legitime, demokratiske valg til Europa-Parlamentet samt at sikre høj valgdeltagelse. Regeringen finder dog væsentlige dele af forslaget problematisk. Herunder er regeringen skeptisk over for spidskandidat-procesessen, idet det vil ændre den institutionelle balance i forhold til udpegelse af formand for Kommissionen. Regeringen er ligeledes skeptisk over for en fælles EU-valgkreds med transnationale kandidatlistor, idet EU's demokratiske forankring og legitimitet først og fremmest kommer og fortsat bør komme fra medlemsstaterne.

Regeringen kan endvidere ikke støtte forslaget om en 16 års valgrætsalder, eller at enhver unionsborger bosat i et tredjeland skal have valgret til Europa-Parlamentsvalg. Regeringen er endvidere bekymret for en række yderligere

detaljerede forslag til regulering af valghandlingen (inkl. valgkamp, stemmeafgivning og udformning af stemmesedler), som bedst reguleres nationalt ud fra nationale traditioner mv. Regeringen ser desuden ikke behov for, at der på EU-plan foretages regulering af public service-mediers forpligtelse til at dække europæiske forhold, ligesom regeringen er modstander af ændringer i valgloven, som direkte eller indirekte forudsætter eller måtte tilskynde til traktatændringer.

Regeringen kan dog støtte de dele af forslaget, som også var en del af rådsbeslutningen fra 2018, og som ikke trådte i kraft grundet manglende godkendelse i tre medlemsstater. Det gælder bl.a. forslaget om, at der kan fastsættes en spærregrænse, der ikke må overstige 5 pct., og at hver medlemsstat skal udpege en kontaktmyndighed, der er ansvarlig for at udveksle oplysninger om vælgere med kontaktmyndigheder i øvrige medlemsstater. Regeringen er endvidere positiv over for forslaget om, at medlemsstaterne skal sikre, at alle borgere, herunder borgere med handicap, har lige adgang til relevant materiale, til stemmefaciliteter og til valgsteder, og at også unionsborgere, der er uden fast bopæl, bor i lukkede boliger, er hjemløse eller afsoner fængselsstraffe, skal kunne stemme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 13. oktober 2022 og mundtligt den 23. juni 2023.

Revideret grund- og nærhedsnotat om ”Europa-Parlamentets forslag til Rådets forordning om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet” er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2022.

7. Relationer mellem EU og Storbritannien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet for almindelige anliggender den 15. november 2023 forventes Kommissionen at gøre status over implementeringen af den politiske principaftale ("Windsor Framework"), der blev indgået mellem Storbritannien og EU den 27. februar i år. Forbedringen af forholdet mellem EU og Storbritannien har sidenhen gjort det muligt at gå videre med samarbejdsområder, der længe har været blokeret med fokus på fuld implementering af Handels- og Samarbejdsaftalen. Rådsmødedrøftelsen forventes i lyset heraf at have et overvejende fremadskuende og strategisk fokus med gentagelse af behovet for fortsat EU-enighed og central balance mellem britiske rettigheder og forpligtelser. Regeringen finder det positivt, at Windsor Framework implementeres som aftalt, og der er fortsat opbakning til Kommissionens tilgang.

2. Baggrund

EU og Storbritannien indgik den 27. februar 2023 en politisk principaftale ("Windsor Framework") herunder om Nordirlandsprotokollen, som længe har været et udestående i EU-Storbritannien-forholdet. Aftalen dækker blandt andet over varehandel, herunder told og sundheds- og plantesundhedsstandarder (SPS), medicin samt moms og afgifter. Aftalen indfører også "Stormont Brake", som er en nødbremse for det nordirske parlament, når EU-lovgivning, der falder under Nordirlandsprotokollen, opdateres eller erstattes. Uenigheden om Nordirlandsprotokollen har været en hindring for udviklingen af det overordnede forhold mellem EU og Storbritannien.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes Kommissionen at anerkende den planmæssige implementering af den politiske principaftale ("Windsor Framework") om implementeringen af Nordirlandsprotokollen, der blev indgået mellem Storbritannien og EU den 27. februar i år. Der forventes herudover en strategisk drøftelse, der på den ene side skal genbekræfte centrale principper for *governance* og balancen mellem rettigheder og forpligtelser under Windsor

Framework samt på den anden side også skal se fremad i relationen med Storbritannien.

Den 1. oktober trådte de første store lettelser for varebevægelser i kraft under Windsor Framework. Som et af flere resultater af loyal britisk implementering af de aftalte sikkerhedsforanstaltninger blev det muligt for virksomheder at transportere fødevarer og landbrugsvarer fra Storbritannien til Nordirland (ikke videre til EU) underlagt markant reducerede fysiske kontroller i forhold til status quo.

Indgåelsen af Windsor Framework har efterfølgende gjort det muligt at gå videre med samarbejdsområder mellem EU og Storbritannien, der længe har været blokeret. Det spanske formandskab forventes på rådsmødet at udtrykke generel tilfredshed med implementeringen af Windsor Framework og dertil pege på tre konkrete forbedringer i forholdet: principaftalen om britisk associering til EU-forskningsprogrammerne Horizon Europe og Copernicus fra den 1 januar 2024; det første møde i det ikke-bindende fælles finansielle reguleringsforum ("Financial Regulatory Forum"); samt den ventede afholdelse inden årets udgang af de første strukturerede udenrigspolitiske dialoger forudset under Handels- og Samarbejdsaftalen. Formandskabet forventes samtidig at pege på en række udeståender, herunder ungdomsmobilitet, hvor Kommissionen har indledt drøftelser med Storbritannien om en EU-fælles aftale.

Fra dansk side er adgangen til fiskeri i britiske farvande et fortsat opmærksomhedspunkt, ikke mindst pga. britisk tiltag til lukning for tobisfiskeriet. Dertil har krav om oprindelse ("rules of origin"), der fra den 1. januar 2024 vil medføre en særtold på 10 % ved handel over den engelske kanal af køretøjer, hvis batteri er produceret uden for EU hhv. Storbritannien, fået stor opmærksomhed.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har generelt støttet Kommissionens tilgang til forhandlingerne i forhold til Storbritannien med vægt på opretholdelse af en fælles EU-linje og fuld implementering af de forpligtelser, som Storbritannien har påtaget sig. Europa-Parlamentet godkendte efter almindelig procedure Kommissionens forslag til nye forordninger om SPS-forhold og human medicin samt ændring af forordning om toldkontingenter i forbindelse med indgåelsen af Windsor Framework.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Windsor-aftalen har overordnet tre resultater, såfremt den implementeres korrekt. Først og fremmest vil det indre marked blive beskyttet bedre, samtidig med at varehandlen mellem Storbritannien og Nordirland får bedre vilkår.

Dernæst fjernes et stort irritationsmoment i forholdet mellem EU og Storbritannien, hvilket kan lede til et uddybet bilateralt samarbejde, herunder relateret til Handels- og Samarbejdsaftalen inklusiv udenrigs- og sikkerhedspolitik. Endelig kan det være med til at sikre freden i et medlems- og naboland ved at cementere Langfredagsaftalen og freden i Nordirland.

Handels- og Samarbejdsaftalen har siden dens indgåelse i 2020 bidraget til at afbøde nogle af de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser ved Storbritanniens udtræden af EU. Brexit har fortsat negative økonomiske konsekvenser blandt andet for dansk fiskeri, da det indebærer et kvotetab. Der forventes ligeledes fortsat administrative konsekvenser for varehandlen. Det gælder bl.a. for fødevarevirksomheder, som oplever øgede omkostninger og administrative byrder ved såvel import fra og eksport til Storbritannien.

Det kontroversielle britiske lovforslag "EU Retained Law Bill", som havde til formål at gøre op med såkaldt bibeholdt EU-lovgivning i britisk lov, blev til lov den 29. juni. Dog blev loven ikke så kontroversiel som først antaget. Den britiske regering fjernede i foråret den såkaldte solnedgangsklausul, der ville have betydet, at bibeholdt EU-lov, der ikke aktivt var blevet søgt erstattet, fjernet eller ændret, automatisk ville udløbe i britisk lovgivning ultimo 2023. Alt efter hvordan loven implementeres, kan den dog fortsat på sigt komme til at skabe udfordringer mellem EU og Storbritannien i forhold til implementeringen af Handels- og Samarbejdsaftalen, herunder hvordan man fortolker divergens.

8. Høring

Kommissionens forslag til EU's forhandlingsmandat for Handels- og Samarbejdsaftalen blev sendt i høring den 6. februar 2020, og høringssvarene blev efterfølgende inkluderet i et revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget til forhandlingsmandat, der blev oversendt til Europaudvalget den 19. februar 2020. Windsor-aftalen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel tilfredshed blandt medlemslandene med den planmæssige implementering af Windsor Framework. Der er desuden opbakning til Kommissionens tilgang og videre proces fremadrettet forholdet med Storbritannien. Medlemslandene har som forventet udvist interesse for et øget bilateralt samarbejde, efter aftalen faldt på plads, og der er velvilje over for det EU-fælles samarbejde med Storbritannien.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er det positivt, at Windsor Framework implementeres korrekt. Danmark har arbejdet for en effektiv gennemførelse af aftalegrundlaget mellem EU og Storbritannien med fokus på korrekt og rettidig udmøntning af de indeholdte bestemmelser samt etablering af stærke mekanismer til at sikre fair konkurrencevilkår i praksis. Fra dansk side bakkes der op om Kommissionens tilgang for så vidt angår videre proces relateret til aftalen.

Windsor-aftalen markerer indtil videre et betydeligt fremskridt i forholdet mellem Storbritannien og EU, der åbner for øget bilateralt samarbejde. Et bedre forhold mellem EU og Storbritannien er også vigtigt i forholdet til andre tredjelande og for sammenholdet blandt de vestlige lande.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen forelægges til orientering. Forholdet mellem EU og Storbritannien blev senest forelagt Folketingets Europaudvalget til orientering den 17. marts 2023 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023.

Den overordnede danske tilgang til forhandlingerne om det fremtidige forhold blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 6. februar 2020. Der blev forelagt forhandlingsoplæg vedr. Udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver den 21. april 2017.

8. Ændring af Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. oktober 2023 er ændring af Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime på dagsordenen. Der forventes en statusorientering. Det spanske forslag til ændring af forordningen indebærer, at catalansk, baskisk og galicisk optages som officielle arbejdssprog i EU på linje med EU's øvrige 24 arbejdssprog. Regeringen støtter som udgangspunkt medlemsstaternes ønsker om optagelse af nationale sprog som officielle sprog i EU, såfremt de pågældende sprog reelt er repræsentative for en betydelig del af befolkningen og reelt anvendes i national sammenhæng. Regeringens endelige stillingtagen afventer en nærmere vurdering af forslaget konsekvenser, herunder de økonomiske. Derudover er det vigtigt, at det spanske EU-formandskab afsætter tilstrækkelig tid til behandling af sagen i Rådets forberedende organer. Endelig ønsker regeringen, at Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen vurderer forslaget konsekvenser og betydningen for EU-budgettet.

2. Baggrund

Forordning 1/1958 er løbende blevet tilpasset i takt med, at EU har optaget flere medlemsstater. Senest blev forordningen ændret i 2013 med Kroatiens indtræden i Unionen. Ændring af forordningen kræver enstemmighed i Rådet.

Spanien har tidligere fremsat ønske om, at catalansk, baskisk og galicisk optages som officielle EU-sprog. Det skete i 2004 i forlængelse af, at Irland anmodede om, at irsk blev optaget som officielt EU-sprog. Ønsket blev fremsat med den begrundelse, at de nævnte sprog alle er officielle sprog i Spanien og talt af en væsentlig del af befolkningen.

Som følge heraf vedtog Rådet den 13. juni 2005 konklusioner, der giver adgang til, at en medlemsstat, der har givet et minoritetssprog eller regionalt sprog en særstilling i sin forfatning eller lovgivning, får mulighed for at indgå en administrativ aftale med EU's institutioner om, at retsakter i et vist omfang kan oversættes til det pågældende sprog, ligesom der i et vist omfang stilles tolkning til rådighed ved møder. Udgifterne forbundet hermed afholdes af den medlemsstat, der anmoder om særstatus for et regionalt sprog. Processen førte til, at de tre sprog i begrænset omfang kan bruges i EU-sammenhæng, men de er ikke officielle EU-sprog.

Det spanske forslag om optagelse af catalansk, baskisk og galicisk som officielle arbejdssprog i EU blev senest drøftet på rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023. Det spanske formandskab konkluderede, at der var gjort fremskridt i sagen, og at et revideret forslag med vurderinger af forslagets konsekvenser ville blive udarbejdet. Det reviderede forslag foreligger endnu ikke.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. oktober 2023 har det spanske formandskab lagt op til en statusorientering om den spanske anmodning om en ændring af Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime. Det spanske ændringsforslag til forordningen indebærer, at catalansk, baskisk og galicisk optages som officielle arbejdssprog i EU på linje med EU's øvrige 24 arbejdssprog. Fra spansk side har man dog indikeret, at man er åben over for i første omgang at fokusere på catalansk. Spanien har erklæret sig villig til at dække de økonomiske omkostninger forbundet med forslaget.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da spørgsmålet omhandler anvendelse af catalansk, baskisk og galicisk i EU's institutioner.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Forslaget kan lede til statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for EU-budgettet. Der foreligger endnu ikke en konsekvensanalyse af forslaget, hvorfor det på den baggrund på nuværende tidspunkt ikke er muligt nærmere at estimere de statsfinansielle konsekvenser. Det bemærkes, at eventuelle afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev senest drøftet på rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023, hvor en bred kreds af medlemsstater gentog behovet for yderligere forberedelse samt analyse af forslagets politiske, økonomiske og juridiske konsekvenser. Spanien havde forinden anmodet Kommissionen om en vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser, som ville blive reflekteret i et revideret forslag. Ingen medlemsstater udtrykte direkte modstand mod forslaget, mens kun en enkelt gav udtryk for at være parat til fuldt ud at støtte det spanske forslag på det daværende grundlag.

10. Regeringens generelle holdning

Som det var tilfældet, da Irland anmodede om, at irsk blev optaget som officielt EU-sprog, støtter regeringen som udgangspunkt medlemsstaters ønsker om

optagelse af nationale sprog som officielle sprog i EU, såfremt de pågældende sprog reelt er repræsentative for en betydelig del af befolkningen og reelt anvendes i national sammenhæng.

For at kunne tage stilling til forslaget finder regeringen, at der er behov for, at Spanien fremlægger en nærmere redegørelse, som Rådets drøftelser kan tage udgangspunkt i. Derudover arbejder regeringen for, at formandskabet afsætter tilstrækkelig tid til at drøfte sagen i Rådets forberedende organer. Endelig finder regeringen det vigtigt, at Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen vurderer forslagets konsekvenser og betydningen for EU-budgettet.

Optagelse af yderligere sprog som officielle sprog er følsomt, idet det er sandsynligt, at en ændring af forordning 1/1958 pba. den spanske anmodning – og dermed tilføjelse af tre regionale sprog udover spansk – ville betyde, at en række andre medlemsstater ligeledes kunne fremsætte ønske om officiel status for flere af deres nationale sprog eller minoritetssprog. Det må forventes at medføre en række problemer, herunder vil det være vanskeligt at afgøre, hvilke sprog der bør opnå officiel status, ligesom en øget mængde officielle sprog ikke vil forenkle den i forvejen komplicerede sproglige proces i EU, for så vidt angår tolkning og oversættelser, ligesom det kan forsinke lovgivningsproceduren.

Regeringens endelige stillingtagen afventer en nærmere vurdering af de statsfinansielle konsekvenser, hvorfor regeringen finder, at der bør fremlægges en konsekvensanalyse, som kan belyse de forventede afledte omkostninger. Regeringen finder, at eventuelle merudgifter forbundet med indførelsen af yderligere officielle sprog skal afholdes inden for gældende rammer via omprioriteringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2023.

